

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **R. G.**
st. přísl. X.
t. č. pobytem X.

zast. advokátkou JUDr. Hanou Klimovou
sídlem Jaselská 197/14, Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2019, č. j. OAM-304/ZA-ZA12-ZA13-2019,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2019, č. j. OAM-304/ZA-ZA12-ZA13-2019, e. č. B008271 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. K věci dále uvedl, že současná žádost o udělení mezinárodní ochrany je v případě žalobce druhou v pořadí. První žádost podala za tehdy nezletilého žalobce jeho matka dne 9. 9. 2008. Rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 4. 2009, č. j. OAM-652/VL-07-PA03-2008, nebyla žalobci mezinárodní ochrana udělena. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 21. 5. 2010, č. j. 56 Az 48/2009-62, toto rozhodnutí žalovaného zrušil a žalovaný následně vydal nové rozhodnutí ze dne 18. 1. 2012, č. j. OAM-652/VL-07-ZA14-R2-2008, jímž mezinárodní ochranu žalobci opět neudělil. Žalobu proti tomuto novému rozhodnutí vzala matka žalobce zpět.
3. Následně se žalovaný zabýval tím, zda jsou v případě žalobce dány důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany podle zákona o azylu. Konkrétně žalovaný uvedl, že žalobce během správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že byl v zemi původu pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod. Žalobce výslovně sdělil, že nemá žádné politické přesvědčení, neuvedl žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by v Arménii jakýmkoli způsobem uplatňoval svá politická práva a svobody a byl z tohoto důvodu pronásledován. V Arménii nebyl od svých čtrnácti let. Žalobce za důvod podání žádosti označil snahu zvrátit trest vyhoštění, který mu byl uložen po jeho propuštění z vězení, protože by chtěl žít se svým synem a přítelkyní, kteří mají české občanství.
4. Ve správním řízení nevyšlo najevo, že by žalobce mohl být v Arménii pronásledován z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce pouze uvedl, že chce zůstat v České republice, aby mohl být se svou rodinou; má zde syna, přítelkyni, matku a bratra. Sdělil, že jeho otec, který byl v Arménii zabit, měl problémy a on je teď kvůli tomu vedený na „černé listině“ a dále uvedl, že by se musel zúčastnit základní vojenské služby. K tomu žalovaný uvedl, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení azylu, zejména pokud se povinnost vojenské služby týká všech bojeschopných mužů, bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství atd. K obtížím, které by měl žalobce mít v zemi původu kvůli otci, správní orgán v podrobnostech odkázal na rozhodnutí o žádosti žalobce z roku 2008, kdy důvody pro udělení azylu neshledal.
5. V případě žalobce nebyly podle žalovaného naplněny ani jiné důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný zdůraznil, že žalobce je zletilý, svéprávný, samostatný,

netrpí žádnými závažnými zdravotními problémy a na život si je schopen vydělávat vlastní prací. Případ žalobce neshledal zvláštního zřetele hodným pro případné udělení azylu z humanitárního důvodu (§ 14 zákona o azylu). Dodal, že žalobce vlastní vinou (spácháním úmyslného trestného činu vydírání), přišel o povolení k trvalému pobytu, a že žádostí o mezinárodní ochranu se snaží získat čas pro řešení svého trestu vyhoštění.

6. Co se týká doplňkové ochrany, ze shromážděných podkladů o zemi původu žalobce nevyplývalo, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozila vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Bezpečnostní situaci považoval žalovaný za problematickou pouze v oblasti Náhorního Karabachu, žalobce má však možnost vrátit se na jakékoli místo v rámci arménského území.
7. K posouzení, zda by vycestování žalobce nepředstavovalo rozpor s mezinárodními závazky, žalovaný s odkazem na judikaturu ESLP a Nejvyššího správního soudu uvedl, že v případě žalobce neshledal natolik vážný zásah do práva na respektování soukromého a rodinného života, že by jeho vycestování bylo v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Před nástupem k výkonu trestu odnětí svobody žil žalobce s přítelkyní ve společné domácnosti pouze čtyři měsíce, během jeho pobytu ve vazbě za ním měla přítelkyně docházet, ale poté jej přestala navštěvovat a komunikovali pouze prostřednictvím dopisů a telefonátů. Se synem se žalobce během svého pobytu ve vězení nesetkal, po svém propuštění z vězení žalobce se svou přítelkyní ve společné domácnosti nežije, bydlí na ubytovně se svou matkou a bratrem. Přítelkyně žalobce a její syn tedy nejsou na péči žalobce závislí, žalovaný rovněž podrobněji popsal proměny v přístupu přítelkyně žalobce, z nichž plyne jistá ambivalence k žalobci jakožto otci jejího syna.

III. Žaloba

8. Žalobce namítl, že žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav věci. V případě návratu do vlasti může být vystaven pronásledování a také bude nepřiměřeně zasaženo do jeho rodinného a soukromého života.
9. Ve vztahu k závěrům týkajícím se neudělení azylu žalobce namítl, že žalovaný nedostatečně zohlednil jeho tvrzení, že má odůvodněný strach z pronásledování v souvislosti se smrtí svého otce G. G. (nar. X.), který byl opozičním politikem v Parlamentu, a který byl zavražděn dne 8. 6. 2002 v rámci vojenského konfliktu na území Arménské republiky. Celá rodina X. se nachází na tzv. „černé listině“ a rovněž by musel nastoupit základní vojenskou službu. Žalovaný zcela opomenul hodnocení subjektivního aspektu důvodného strachu z pronásledování. Ve vztahu k pronásledování v souvislosti se zemřelým otcem žalovaný pouze odkázal na řízení o žádosti žalobce z roku 2008. Pokud se žalovaný zaměřil pouze na objektivní aspekt odůvodněného strachu, považuje to žalobce za porušení svého práva na spravedlivý proces. Je přesvědčen, že v jeho případě je na místě aplikovat pravidlo „v pochybnostech ve prospěch“ udělení azylu.
10. Dokazování bylo podle žalobce nedostatečné, neboť žalovaný nezjistil, že na území Arménské republiky je velice problematická bezpečnostní situace, a to nejen v oblasti Náhorního Karabachu. K tomu žalobce citoval právní větu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 110/2004 – 75. Žalovaný se nezabýval tím, zda je ochrana před pronásledováním od osob politicky exponovaných v zemi původu dostupná a

účinná. Aktuální situace v zemi původu žalobce byla zjišťována povrchně, což plyne i z toho, že žalovaný vycházel z informací a zpráv mezinárodních institucí z roku 2018 a z počátku roku 2019.

11. K tvrzení žalovaného, že žalobce svá tvrzení o udělení mezinárodní ochrany nedoložil žádnými azylově relevantními důkazy, žalobce odkázal na čl. 4 bod 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU (dále jen „kvalifikační směrnice“), z něhož je nutno vycházet při posuzování věrohodnosti žadatele (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2010, č. j. 2 Azs 65/2009 – 60). Nesouhlasí s tím, že by jeho tvrzení byla nepřesvědčivá, resp. neodůvodňující žádost o udělení mezinárodní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57).
12. Ve vztahu k závěrům týkajícím se neudělení doplňkové ochrany žalobce namítl, že žalovaný obavy žalobce vyhodnotil nesprávně, neboť se nezabýval otázkou, jaké postavení měl jeho otec v politickém, ekonomickém a potažmo kriminálním prostředí a jaký by to mělo v současné době vliv právě na žalobce. Žalovaný žádným způsobem neprověřil postavení zemřelého otce žalobce, tj. zda existuje reálné nebezpečí, že by i v budoucnu mohl být žalobce ze strany bývalých pronásledovatelů otce vystaven jednání, jehož se obává. Pokud žalobce své obavy takto explicitně nevyjádřil již v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany, lze to přičítat tomu, že žalobce přesně nepochopil význam některých skutečností pro žádost o mezinárodní ochranu (k tomu viz nálezný Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/2016).
13. Podle žalobce žalovaný rovněž nedostatečně posoudil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, neboť vycházel z informačních zdrojů, které aktuální bezpečnostní situaci v zemi nepopisují a nehodnotí.
14. Žalovaný dále pochybil, pokud nezohlednil skutečnost, že žalobce žije na území České republiky od svých čtrnácti let, má zde matku, bratra, přítelkyni a nezletilého syna. Žalobce uvedl, že v současné době žije se svojí přítelkyní (M. K.), která je matkou jejich společného nezletilého syna (T. K., nar. X.). Otcovství žalobce bylo v mezidobí postaveno na jisto rozhodnutím Městského soudu v Brně ze dne 3. 7. 2019, č. j. 40 Nc 704/2019 – 14 P a Nc 122/2019. Matka nezletilého i nezletilý syn jsou občany České republiky. V současné době je syn na žalobce velice fixován, jako otec je žalobce v životě syna velmi důležitý. Žalobce má proto za to, že i jeho pouhé vycestování by bylo nepřiměřeným zásahem do rodinného a soukromého života, a jsou tak dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Žalobce dodal, že v Arménii již žijí pouze jeho prarodiče, kteří jsou invalidní, veškeré rodinné a soukromé vztahy má na území ČR.
15. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odkázal na obsah správního spisu. Připomněl, že problematikou týkající se otce žalobce se podrobně zabýval v předchozím řízení o žádosti žalobce z roku 2008 a své závěry náležitě podložil. Pokud jde o rodinné důvody, žalovaný nedospěl k závěru, že by se v případě vycestování žalobce z území České republiky jednalo

o nepřiměřený zásah do jeho rodinného a soukromého života. Poukázal na účel azylového řízení, které neslouží k pouhé legalizaci pobytu.

17. Žalobci byl uložen trest vyhoštění na 8 let z území České republiky, o povolení k pobytu tak přišel vlastní vinou. Vazby na území, které si zde vytvořil, nejsou samy o sobě důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Žalobce sám uvedl, že jeho primárním cílem nebylo žádat o mezinárodní ochranu, ale učinil tak z důvodu, že se na soudech ohledně jeho vyhoštění nic nevyřešilo. Žalobce neuváděl důvody, které by bylo možné považovat za azylově relevantní (legalizace pobytu).
18. Námitky žalobce o hrozbě případného nebezpečí považuje žalovaný s ohledem na obsah spisu za spekulativní. Shromážděné informace byly aktuální a dostatečně podrobné. S tvrzením, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, proto žalovaný nesouhlasí.

V. Správní spis

19. Ve správním spise je založen předávací protokol Policie ČR, vyplněný formulář o podání žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 27. 3. 2019, potvrzení o propuštění žalobce z výkonu trestu odnětí svobody ze dne 20. 3. 2019, usnesení Okresního soudu Brno-venkov ze dne 20. 3. 2019, č. j. 3PP 28/2019, o podmíněném propuštění žalobce, a informace právní zástupkyně žalobce Okresnímu soudu Brno-venkov ze dne 27. 3. 2019 o tom, že trest vyhoštění žalobce by měl dle sdělení Městského soudu v Brně řešit Okresní soud Brno-venkov.
20. Dále z podstatného obsahu správního spisu vyplývá, že dne 1. 4. 2019 žalobce ke své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl jako důvody jednak skutečnost, že byl propuštěn z výkonu trestu, který nebyl ze strany soudů řešen. Žalobce neměl po propuštění z výkonu trestu žádný doklad, a proto mu nezbylo nic jiného než požádat o azyl. Dále uvedl, že v České republice má přítelkyni, s níž má syna, v jehož rodném listu není zapsán, neboť nemá žádný doklad. Také uvedl, že má půjčku, kterou musí splatit, a že od roku 2008 žije v ČR, a dále, že jeho otec měl v Arménii problémy, a proto je žalobce vedený na „černé listině“ a nemůže se vrátit.
21. Dne 1. 4. 2019 byl s žalobcem veden pohovor. V něm k důvodům podání žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že mu byl uložen trest vyhoštění, že nemá žádné doklady, že v České republice má celou rodinu, že nemá kam jít. Uvedl, že do Arménie by se nemohl vrátit z důvodu, že nemůže na vojnu (je tam povinná vojenská služba, 11 let tam nebyl, je tam válka s Ázerbájdžánem), a že tam také zabili jeho otce. V Arménii, v Gjumri, žijí pouze jeho prarodiče. Na otázku, zda došlo k nějakému vývoji ve vztahu k problémům s jeho otcem, žalobce odkázal na řízení o mezinárodní ochraně z roku 2008, jeho matka tvrdí, že se tam vrátit nemůže a on o tom moc nechce mluvit. Žalobce rovněž mj. popsal svůj postoj k péči o syna (nemůže ho nechat vyrůstat bez otce).
22. Ve správním spise je rovněž založena žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobce z roku 2008, zápis pohovoru a zápis doplňujícího pohovoru k této žádosti a rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2012, č. j. OAM-652/VL-07-ZA14-R2-2008, jímž nebyla žalobci mezinárodní ochrana udělena.
23. Za účelem vydání rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu byly do správního spisu dále založeny následující informace o zemi původu: Informace OAMP ze dne 20. 6. 2018 – Arménie – Bezpečnostní a politická situace v zemi; Informace OAMP ze dne 11. 2. 2019 –

Arménie – Aktuální vývoj; Zpráva IOM (Mezinárodní organizace pro migraci) o Arménii za rok 2018; odpověď Ministerstva zahraničních věcí ze dne 14. 2. 2019 na dotazy Ministerstva vnitra k Arménii (k situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti). Žalobce byl dne 6. 5. 2019 vyzván, aby se ke shromážděným podkladům vyjádřil, čehož žalobce využil, doplnění podkladů nenavrhla.

24. Součástí správního spisu jsou dále výsledky genetického vyšetření Fakultní nemocnice Brno ze dne 24. 5. 2019, z nichž vyplývá, že žalobce je otcem dítěte (T. K.) matky (M. K.), dále ručně psaný přípis M. K. ze dne 5. 9. 2019 s názvem „Žádost o řešení pobytu“ a napadené rozhodnutí.

VI. Jednání před krajským soudem

25. Soud ve věci nařídil ústní jednání, na němž žalobce setrval na žalobě a žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí. Po rekapitulaci správního a soudního spisu soud ve věci provedl dokazování listinami předloženými žalobcem, jež nebyly součástí správního spisu, tj. usnesení Městského soudu v Brně ze dne 3. 7. 2019, č. j. 40 Nc 704/2019, 40 P a Nc 122/2019 o zastavení řízení o určení otcovství k nezletilému T. K. z důvodu souhlasného prohlášení rodičů o otcovství, rodnými listy dětí žalobce T. K., nar. X., a L. G., nar. X., dohodami o provedení práce podle § 75 zákoníku práce ze dne 1. 5. 2020 a 1. 1. 2021 uzavřenými mezi zaměstnavatelem All Trans Services s. r. o., IČO 255 908 63, a žalobcem jako zaměstnancem, každá o max. rozsahu 300 hodin ročně, a čestným prohlášením p. K. M. ze dne 6. 10. 2021, že sdílí stejnou domácnost s přítelem (žalobcem) a jejich dvěma nezletilými dětmi na adrese X. Dále soud provedl důkaz vyžádanými trestními rozsudky ve věci žalobce (rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2016, č. j. 2 T 119/2016 – 772, a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 2. 2017, č. j. 3 To 450/2016 – 914), neboť ty nebyly součástí správního spisu.
26. Na návrh žalobce soud dále provedl jeho účastnický výslech, při němž žalobce nejprve projevil nesouhlas se závěry, resp. odůvodněním trestních rozsudků (vedl, že ze 70 % to není pravda), a dále uvedl, že žije v ČR od roku 2008, přišel sem ve 14 letech s bratrem a matkou, ze začátku bylo vše v pořádku, pak se to změnilo, měl vedle sebe špatné kamarády, uvedl, že nějakou chybu udělal, ale ne všechno, lidé uvádění v rozsudcích neexistují, k dotazu soudu uvedl, že se stará o staršího syna, vodí ho do školky, cvičí s ním, normálně pracuje, žije zde rodinným životem, učí se na strojníka u společnosti DPD, k dotazu svého zástupce uvedl, že jeho družka má české občanství).
27. V závěrečné řeči zástupce žalobce poukázal na to, že žalobci by mohla být udělena alespoň doplňková ochrana, po propuštění z výkonu trestu žalobce žije řádným rodinným životem, snaží se věnovat svým dětem, veškeré vazby má na území České republiky, jeho rodina by s ním do Arménie s ohledem na bezpečnostní situaci nevycestovala, vycestování by pro žalobce mělo fatální důsledky. V závěrečné řeči zástupce žalovaného uvedl, že stesky žalobce nejsou na místě, neboť žalobcem uváděné důvody patří do jiného řízení (zákon o pobytu cizinců), nejsou azylově relevantní. Stávající žádost žalobce je účelová, nesouhlas žalobce s trestním řízením spadá do trestního řízení. Žalobce zde měl povolený pobyt, o nějž přišel vlastní vinou, řízení před soudem žalobci legalizovalo pobyt o další dva roky.

VII. Posouzení věci krajským soudem

28. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
29. Žaloba není důvodná.
30. Nejprve se soud zabýval námitkami, jimiž žalobce brojil proti závěru žalovaného o nenaplnění podmínek pro přiznání azylu ve smyslu § 12. Žalobce konkrétně poukazoval na svůj strach z pronásledování z důvodu, že jeho otec byl v zemi původu v rámci vojenského konfliktu v Arménii v roce 2002 zavražděn, a že by tedy jako jeho potomek mohl mít v případě návratu do vlasti problémy. K tomu krajský soud předně uvádí, že nemohl odhlížet jednak od skutečnosti, že se jedná o opakovanou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany, a jednak od okolností podání této žádosti.
31. Otázkou možného pronásledování žalobce, které by mohlo být důsledkem vraždy otce žalobce v roce 2002, se žalovaný zabýval v řízení o první žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, jak vyplývá z rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2012, po doplněném správním řízení. Toto rozhodnutí, jímž žalobci nebyla mezinárodní ochrana udělena, nabylo právní moci a je platné, možnost soudního přezkumu nakonec žalobce nevyužil. Za situace, kdy žalobce při podání nyní posuzované žádosti o mezinárodní ochranu akcentoval jiné důvody než důvody původně uváděné (primárně nutnost získání dokladu za účelem řešení otcovství žalobce, možnost zůstat s rodinou v ČR), není na místě výtky žalobce, že se žalovaný podrobně nezabýval pravděpodobností pronásledování žalobce z důvodů souvisejících se smrtí jeho otce, pokud se žalovaný těmito důvody zabýval již v předcházejícím řízení, na toto rozhodnutí odkázal, resp. neshledal okolnosti, pro které by se měl od přijatých závěrů v tomto ohledu odchýlit, a žalobce zároveň neuváděl žádné skutečnosti, které by dříve přijaté závěry důvodně zpochybňovaly.
32. Dále je k tomu nutno uvést, že v případě udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu je podmínkou, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Soud má stejně jako žalovaný za to, že bez dalších informací, které však žalobce správnímu orgánu neposkytl, prostý příbuzenský vztah k zavražděnému otci (byť politikovi), nezakládá některý z důvodů pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. čl. 10 kvalifikační směrnice.
33. K tvrzení žalobce, že by musel v případě návratu do země původu nastoupit základní vojenskou službu, lze obecně uvést, že samotné plnění branné povinnosti podle judikatury Nejvyššího správního soudu není považováno za důvod pro udělení azylu či doplňkové ochrany, a to za předpokladu, že se jedná o plnění takové povinnosti v regulární armádě, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud případné odepírání výkonu takové služby z důvodu svědomí není trestáno nepřiměřenými sankcemi. Branná povinnost by mohla být azylově relevantní v případě situací podřaditelných pod čl. 9 odst. 2 kvalifikační směrnice [typicky ad e) – pronásledování v podobě trestního stíhání nebo trestu za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice, ad b) či c) – pronásledování ve formě právních, správních,

policejních či soudních opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem, a také nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání]; k tomu viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 - 24, a ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 - 36. Takové okolnosti však z tvrzení žalobce nevyplývaly a nepotvrzují je ani shromážděné informace o zemi původu žalobce. Nutno uvést, že tímto tvrzením žalobce se žalovaný podrobně zabýval již v řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu v roce 2008, přičemž ani v tomto ohledu nevyšlo ve správním řízení najevo (a žalobce to ani netvrdil), že by se okolnosti branné povinnosti v zemi původu od té doby změnily.

34. Žalobce rovněž žalovanému vyčetl, že se nezabýval subjektivním aspektem důvodného strachu z pronásledování, resp. že se zaměřil pouze na aspekt objektivní. K tomu soud uvádí, že pojem „odůvodněný strach“ z pronásledování zahrnuje skutečně prvek „subjektivní“ a prvek „objektivní“. Subjektivní prvek je spojen s obavou, kterou žadatel pociťuje, přičemž pociťovaná obava je neodmyslitelně spojena s různými individuálními faktory (věk, osobnost žadatele, jeho sociokulturní prostředí, předcházející zkušenosti apod.). Posouzení v rámci azylového řízení se však zaměřuje na to, zda se jedná o strach „odůvodněný“, tj. akcentuje se právě objektivní prvek. Aby byla subjektivní obava žadatele odůvodněná, měla by být objektivně doložena, resp. měla by být zjištěna alespoň přiměřená pravděpodobnost hrozby pronásledování. Shromážděné informace o zemi původu žalobce takové hrozbě pronásledování z důvodu, na něž žalobce poukazuje, tj. že otec žalobce byl v roce 2002 zabit, nenásvědčují. K tomu lze dále podotknout, že v rozhodnutí žalovaného o první žádosti žalobce o mezinárodní ochranu jsou podrobně shrnuta zjištění žalovaného ohledně události vraždy osmi osob v arménském parlamentu (včetně premiéra a předsedy parlamentu) v roce 1999, která byla prošetřena, a pachatelé byli v roce 2003 odsouzeni.
35. Žalobce v nyní posuzované žádosti neuváděl, ze strany jakých osob by mu mělo pronásledování hrozit, v žalobě zmiňoval (bez dalších podrobností) pouze osoby „politicky exponované“. V situaci, kdy žalobce ani neidentifikoval původce možného pronásledování, nelze žalovanému vyčítat nedostatky ve skutkových zjištěních, neboť ta – ve vztahu k možnému pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu – nutně vycházejí především z (věrohodných) tvrzení žalobce. Pokud žalobce odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 110/2004 - 75, resp. pokud citoval jeho právní větu, která se týká nutnosti zjišťování možnosti obrátit se na příslušné orgány v zemi původu o pomoc, k tomu je nutno uvést, že žalobce ve správním řízení netvrdil, že by takovou faktickou možnost neměl.
36. K námitce nedostatečného zjištění skutkového stavu soud uvádí, že přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, jsou jedním ze stěžejních podkladů pro vydání rozhodnutí žalovaného [§ 23 písm. c) zákona o azylu]. Tyto informace o zemi původu musejí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Přitom platí, že odpovědnost za náležité zjištění reálií o zemi původu leží na státu, tedy primárně žalovaném [srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58 či ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 - 36 a čl. 10 odst. 3 písm. b) směrnice

Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“)].

37. Krajský soud má za to, že pro účely posouzení žádosti žalobce byl skutkový stav zjištěn dostatečně, tj. v souladu se shora uvedenými požadavky na získané informace o zemi původu žalobce. Žádost žalobce byla podána 27. 3. 2019, přičemž shromážděné informace o zemi původu žalobce (z hlediska bezpečnostní a politické situace, jejího aktuálního vývoje, k situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti) lze považovat za relevantní, důvěryhodné a aktuální; v průběhu správního řízení žalobce proti takto shromážděným informacím nic nenamítal. Krajskému soudu zároveň není známo, že by od vydání napadeného rozhodnutí do rozhodnutí soudu došlo k takové změně okolností v zemi původu žalobce, jejichž prismatem by dosud zjištěné informace musely být vyhodnoceny jako zastaralé či neaktuální (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017 č. j. 45 Az 21/2016 - 55, č. 3714/2018 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020 č. j. 6 Azs 109/2019 - 74). Pokud tedy žalobce tvrdil, že na celém území Arménské republiky je velice problematická bezpečnostní situace, takové tvrzení nemá oporu ve shromážděných informacích o zemi původu žalobce, podle nichž je z hlediska bezpečnosti problematická toliko oblast Náhorního Karabachu.
38. K dalším argumentům žalobce, které se týkají povinnosti správního orgánu vycházet (i pouze) z vlastních věrohodných tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu, soud uvádí, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nezpochybňoval tvrzení žalobce, že jeho otec byl v roce 2002 zabit, či že by se žalobce musel po návratu podrobit branné povinnosti. Tyto okolnosti nicméně ve světle zjištěných informací o zemi původu nevyhodnotil jako dostačující pro naplnění podmínek pro udělení azylu či doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1, 2 písm. a), b) či c). Krajský soud se s takovým závěrem ztotožňuje. Omlouvá-li žalobce absenci vlastních dostatečných tvrzení ohledně svých obav z návratu do země původu tím, že přesně nepochopil význam některých skutečností pro žádost o mezinárodní ochranu, taková omluva je zřetelně oslabena jednak tím, že se jedná o opakovanou žádost žalobce o mezinárodní ochranu a jednak tím, že žalobce byl již v průběhu správního řízení zastoupen advokátkou.
39. Krajský soud se dále zabýval otázkou, zda by vycestování žalobce nebylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, a to s ohledem na skutečnost, že žalobce je otcem nyní již dvou nezletilých dětí (nar. X a X), jejichž matkou je jeho partnerka, přičemž žalobce (společně s partnerkou p. M. K.) uvádějí, že společně s dětmi sdílí společnou domácnost. V daném případě jde tedy o otázku případného porušení závazku státu respektovat rodinný a soukromý život ve smyslu čl. 8 Úmluvy, podle jehož prvního odstavce má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence, a podle jehož odstavce druhého nemůže státní orgán do výkonu tohoto práva zasahovat *„kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti a v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných“*.
40. Judikatura Nejvyššího správního soudu dlouhodobě vychází z předpokladu, že rodinné poměry žadatele o mezinárodní ochranu mohou být důvodem pro udělení některého z pobytových oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, mimo zcela výjimečné případy však nepostačují pro udělení doplňkové ochrany (viz rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69). Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany naopak zpravidla nemůže být

samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území České republiky (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52, či ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Azs 21/2018 - 59). Doplnková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu je pak vyhrazena pouze pro zcela mimořádné případy. Zásahem do soukromého a rodinného života cizince na území České republiky by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, případně též situace, kdy by již samotné vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55, ze dne 21. 3. 2018, ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55 ze dne 26. 3. 2020, č. j. 6 Azs 258/2019 - 31, č. 4030/2020 Sb. NSS, či ze dne 21. 10. 2020, č. j. 6 Azs 184/2020 - 48).

41. Jak shrnul Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55, při rozhodování o podmínkách udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a odst. 2 zákona o azylu je nutno hledat spravedlivou rovnováhu mezi zájmem státu na ochraně veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku a předcházení zločinnosti na straně jedné a zájmem žadatele na ochraně rodinného života na straně druhé. Je tedy třeba zvažovat povahu a závažnost spáchaného trestného činu a rizika, které žalobce pro zákonem chráněný veřejný zájem představuje, ve vztahu k jeho rodinným vazbám na území ČR. Krajský soud při posouzení této otázky rovněž přihlédl k judikatuře ESLP (např. kritéria v rozsudku *Boultif proti Švýcarsku*, ze dne 2. 8. 2001, stížnost č. 54273/00, či rozsudek velkého senátu *Üner proti Nizozemsku*, ze dne 18. 10. 2005, stížnost č. 46410/99).
42. Krajský soud si ve vztahu k žalobci opatřil příslušné trestní rozsudky, neboť ty nebyly zahrnuty ve správním spisu. Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2016, č. j. 2 T 119/2016 - 772, byl žalobce uznán vinným zločinem vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. b) trestního zákoníku, jehož se (společně s jinými obžalovanými) dopustil jednáním podrobně popsáním v tomto rozsudku, dále byl žalobce uznán vinným zločinem vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. b), e) trestního zákoníku a přečinem ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku, a dále přečiny vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku a poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 trestního zákoníku. Za tuto trestnou činnost byl žalobce odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 5 a půl roku se zařazením do věznice s ostrahou a dále mu byl podle § 80 odst. 1, 2, 3 trestního zákoníku uložen trest vyhoštění z území ČR na dobu neurčitou. K odvolání žalobce Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 16. 2. 2017, č. j. 3 To 450/2016 - 914, rozsudek trestního soudu prvního stupně zrušil ve výroku o uložení trestu vyhoštění a žalobci uložil trest vyhoštění z České republiky na dobu osmi let. Dovolání žalobce proti rozsudku odvolacího soudu bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2017, č. j. 4 Tdo 927/2017 - 59, odmítnuta byla rovněž ústavní stížnost žalobce, a to usnesením Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2017, sp. zn. I. ÚS 3580/17.
43. Krajský soud se nejprve zabýval povahou a závažností trestného činu spáchaného žalobcem. Ta byla (ve vztahu k námitkám žalobce proti uložení trestu vyhoštění) popsána již v rozsudku trestního odvolacího soudu jako mimořádně závažná trestná činnost; žalobce se trestné činnosti dopustil ve třech případech, kdy opakovaně používal násilí (v jednom z případů žalobce poškozeným způsobil zlomeninu dolní čelisti, resp. zlomeninu nosních kostí, podvrtnutí krční páteře a mnohočetné oděrky a zhmoždění), napadal jak české občany, tak cizí státní příslušníky. Vzhledem k tomu, že žalobce argumentuje

rodinným životem na území ČR, nutno zdůraznit, že ze zjištění v trestním řízení vyplynulo, že žalobce spáchal trestnou činnost na území ČR právě se svými příbuznými (bratrem a strýcem), přičemž z odůvodnění trestních rozsudků vyplynulo, že při jednom z trestných jednání byla přítomna též družka žalobce (M. K.).

44. Jak vyplynulo ze zjištění správního orgánu, žalobce na území ČR žije od svých 14 let, kdy se sem přistěhoval se svou matkou a bratrem. Trestné činnosti se dopouštěl ve svých cca 23 letech, ve výkonu trestu odnětí svobody strávil 3 roky a poté byl v březnu 2019 podmíněčně propuštěn na zkušební dobu 4,5 roku. Ke dni rozhodnutí krajského soudu je tedy žalobce stále v tzv. podmínce. Dobu, která uplynula od spáchané trestné činnosti, proto hodnotí soud i s ohledem na tuto skutečnost jako poměrně krátkou a proto limitující možné přijetí závěru, že žalobce již nebezpečí pro chráněný veřejný zájem nepředstavuje. Charakter a závažnost trestné činnosti spáchané žalobcem (viz jednotlivé skutky podrobně popsané v odůvodnění trestních rozsudků) předpokládá zvýšenou potřebu ochrany státu (společnosti).
45. Co se týká rodinné situace žalobce, ve správním řízení bylo zjištěno, že žalobce je otcem nezletilého dítěte (nar. X.), které se narodilo nedlouho před vynesením trestního rozsudku Městského soudu v Brně. Žalobce se objektivně mohl začít s tímto dítětem stýkat až po svém propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, tj. v roce 2019. Pokud ve svém dopise s názvem „Žádost o řešení pobytu“ ze dne 5. 6. 2019 družka žalobce uvedla, že dítě je na žalobce jakožto svého otce velice fixované, toto tvrzení hodnotí soud s ohledem na to, kdy se mohl žalobce se svým synem začít stýkat (pokud jak tvrdí, jej družka s dítětem ve věznici přestali osobně navštěvovat a komunikace probíhala na dálku), jako v té době účelové. Jistě lze připustit, že od doby, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, mohlo dojít k prohloubení rodinných vztahů – ve správním řízení žalobce uváděl, že je ubytován na ubytovně, nežil tedy ve společné domácnosti s družkou a dítětem, v žalobě pak již uváděl, že s nimi sdílí společnou domácnost a nadto doložil, že se stal otcem dalšího dítěte. Soud přitom nemá ani na podkladě účastnického výslechu a dalších doložených podkladů (např. pracovní dohody) důvod pochybovat o tom, že žalobce se nyní snaží vést řádný život a podílet se na péči o své děti.
46. Jakkoli lze s ohledem na dobu pobytu žalobce na území ČR hodnotit pevnost jeho rodinných a sociálních vazeb jako poměrně vysokou (žalobce se sem přistěhoval jako mladistvý a od té doby zde žije, je schopen komunikovat v českém jazyce, vydělával se zde na živobytí, má zde matku, bratra, strýce a především družku a vlastního syna), je nutno přihlédnout též ke zjištění (jak vyplývá z odůvodnění trestních rozsudků), že družka žalobce (M. K.) byla přítomna trestného jednání žalobce, za které byl odsouzen, takže je velmi pravděpodobné, že o takovém jednání měla (byť event. jen do určité míry) povědomí. Za situace, kdy zde žalobce páchal trestnou činnost společně či s vědomím členů své nejbližší rodiny (bratr, strýc, družka), nelze (i s ohledem na relativně krátkou dobu od páchaní trestné činnosti žalobcem) považovat za převažující právo na ochranu rodinného života před zájmem společnosti na ochraně veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku a předcházení zločinnosti, resp. na tom, aby na území ČR nedocházelo k trestné činnosti, nadto velmi závažného charakteru.
47. Soud rovněž zvažoval nejlepší zájmy nezletilých dětí žalobce (k tomu viz podrobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2020, č. j. 5 Azs 220/2019 – 33, č. 4034/2020 Sb. NSS, a zde odkazovaný nálezný Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19). Za situace, kdy jde o odloučení rodiče (pečující osoby) od dítěte v důsledku

vycestování, resp. vyhoštění spojeného s déletrvajícím zákazem pobytu, je nutno na jedné straně poměřovat nejlepší zájem dítěte žalobce se zájmem na vycestování, resp. vyhoštění žalobce. V posuzované věci lze hovořit o zájmu dítěte žalobce žít se svým otcem a vyrůstat tak v úplné rodině. Tento zájem je však podstatně narušen trestnou činností žalobce, od které nelze odhlížet. V případě žalobce se jednalo o opakovanou závažnou násilnou trestnou činnost, která nebyla výjimečným excesem, a o níž měla povědomí též partnerka žalobce, resp. matka jeho dětí. O staršího syna žalobce se po větší část života dítěte, tj. po dobu, kdy si žalobce odpykával svůj trest odnětí svobody, starala pouze jeho matka, a jakkoli je zřejmé, že péče o děti zpravidla bývá za přítomnosti obou pečujících rodičů méně náročná, nebyla prokázána taková závislost dětí či jeho partnerky na žalobci (právě i s ohledem na skutečnost, že partnerka žalobce byla schopná o staršího syna žalobce od jeho narození po dlouhou dobu pečovat sama), která by jeho vycestování, jakož i déletrvajíc pobyt mimo území ČR vylučovala. Soud nemohl odhlížet ani od zjištění, že ve vztahu ke staršímu synovi žalobce došlo k souhlasnému prohlášení o určení otcovství až dne 3. 7. 2019, jak vyplývá z usnesení Městského soudu v Brně z téhož dne, č. j. 40 Nc 704/2019, 40 P a Nc 122/2019, či od skutečnosti, že vztah žalobce a jeho partnerky není dosud formalizován (nejsou manželé).

48. Krajský soud má rovněž za to, že s ohledem na velmi nízký věk dětí a s tím spojenou absenci hlubších sociálních kontaktů v sociálním a kulturním prostředí České republiky, jakož i s ohledem na původ partnerky žalobce (Ukrajina) není vyloučené představit si pobyt žalobce společně s rodinnými příslušníky v zemi jeho původu. Z informací o zemi původu přitom nevyplývá, že by případná realizace rodinného života (tj. pobyt žalobce, jeho partnerky a dětí) v Arménii byla pro rodinné příslušníky žalobce neakceptovatelná (např. z důvodu bezpečnosti či jazykové bariéry). Vazby žalobce na zemi původu přitom zcela nevymizely, ostatně jak žalobce ve správním řízení uváděl, část rodiny (prarodiče) ještě v zemi původu má.
49. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že závažnost trestné činnosti žalobce, ve spojení s dosud relativně krátkou dobou, která od jejího spáchání uplynula, převažuje nad realizací práva na rodinný život žalobce na území České republiky, neboť jednak neshledal takovou pevnost rodinných vazeb žalobce, resp. závislost rodinných příslušníků na fyzické přítomnosti žalobce na území České republiky, která by odůvodňovala opačný závěr, a jednak přihlédl též ke skutečnosti, že o trestné činnosti žalobce měla jeho stávající družka (a matka jeho v té době ještě nenarozeného staršího dítěte) povědomí, resp. část jeho rodiny (bratr, strýc) se na trestné činnosti dokonce podílela.

VIII. Závěr a náklady řízení

50. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
51. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 7. října 2021

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. Z.